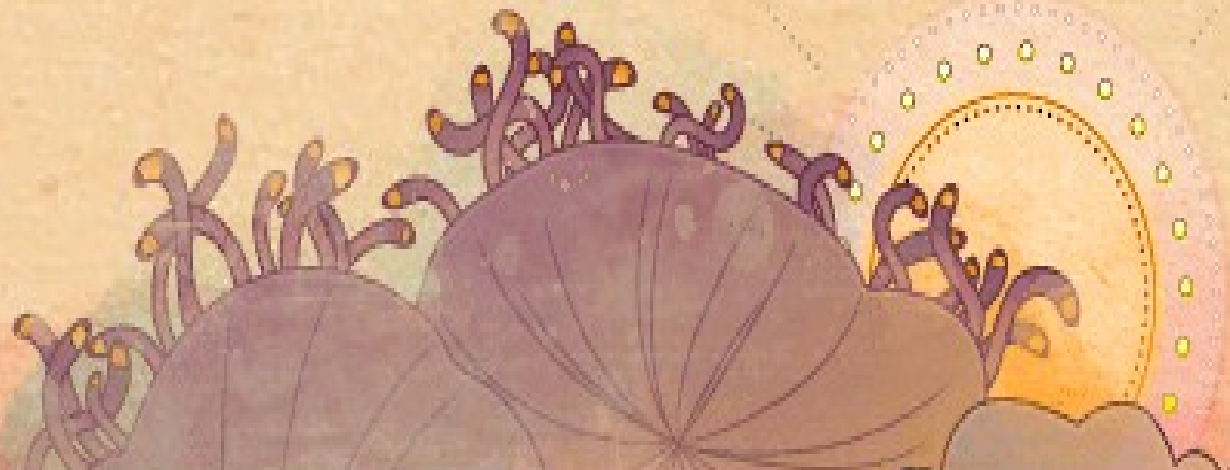

Jo Organiza Ang Paghulat

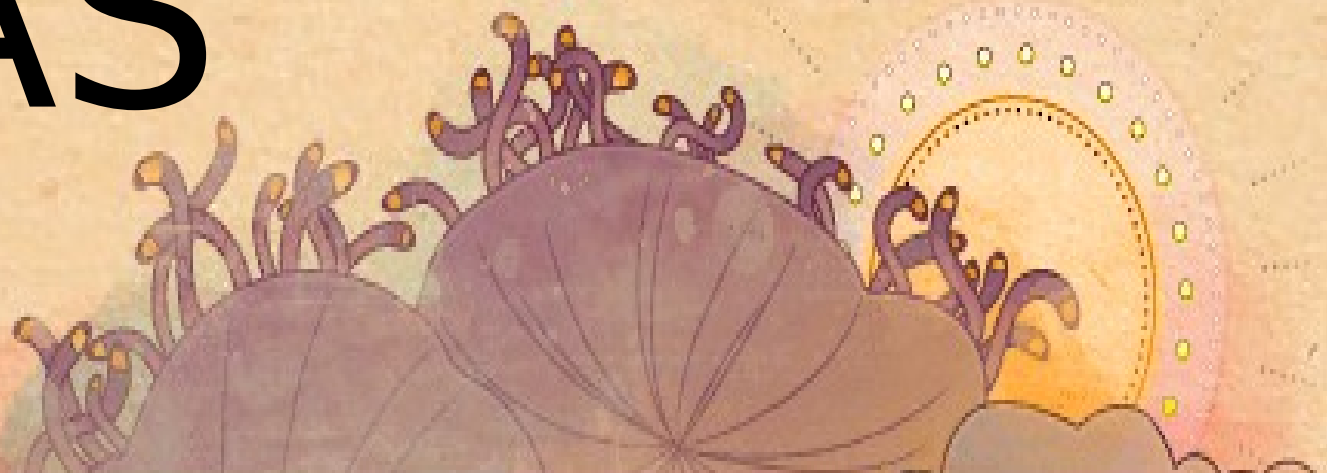
**Sa tigppipila ka kagabhi-on nga
giduyogan sa bituon,
gikuyog ko ikaw sa lakaw padulong sa
kalipayon,
Wala ko damha, na sa imoha,
gikapoy ug lakaw, nihunong.
Ipaagi ko nalang og mga hilom nga
paghiyom,
kay ako 'wa kaingon sa ganahan kong
ingnon,
ang kasakit nga nagkumot,
hangtud karun, ikaw gihapon ang**

Ano ang iyong pagkakaunawa sa tulang binasa?

Para sa iyo, ano ang mensahe ng
tulang ito?

MGA PANGUNAHING WIKSA SA PILIPINAS

Ayon kina Constantino, et al. (1985), ang mga pangalan ng wika ay karaniwan nang hango sa pangalan ng tribo, baryo, lalawiganin, rehiyon, at bansa o kaya'y sa katangian o tawag sa isang grupo ng tao na ikinakikilala dito. Kabilang sa mga pangalan ng wikang batay sa pangalan ng bansa ay Aleman, Inges, at Hapon. Samantalang, batay sa rehiyon naman ang Bisaya, Bikol at Tagalog. Sa mga tribo at maliit na komunidad nama'y Ibaloy at Kalinga.

Batay naman sa dami at porsiyento ng populasyon ng Pilipinas na gumagamit, nagsasalita, nakakasulat nakakaunawa sa Filipino, itinuturing na pangunahing wikang katutubo ang mga sumusunod (Leyson, et al., 2007; Garcia et al., 2011, De Guzman, et al., 2013)

MAY 11 NA PANGUNAHING WIKA SA PILIPINAS

TAGALOG

CEBUANO

HILIGAYNON

BICOLANO

ILOCANO

WARAY

KAPAMPANGAN

PANGASINAN

MARANAO

TAUSUG

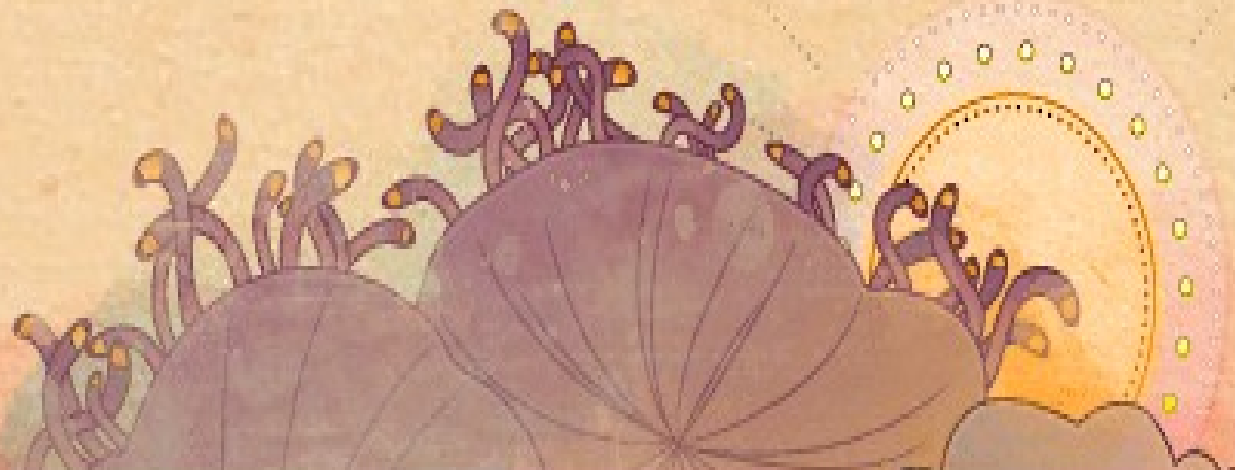
MAGUINDANAO

TAGALOG

Pangunahing wika ng mga Taga-Maynila,
Rizal, Bulacan, Batangas, Marinduque,
Cavite, Quezon, Lubang, Bataan

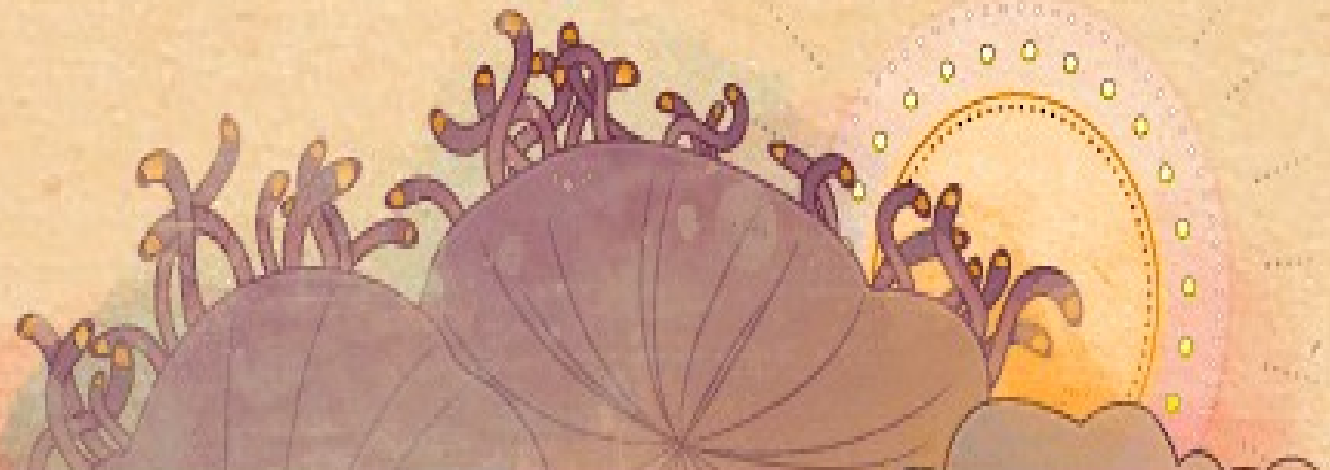

TAGALOG

Mahal kita- I love you

Miss na Kita- I miss you

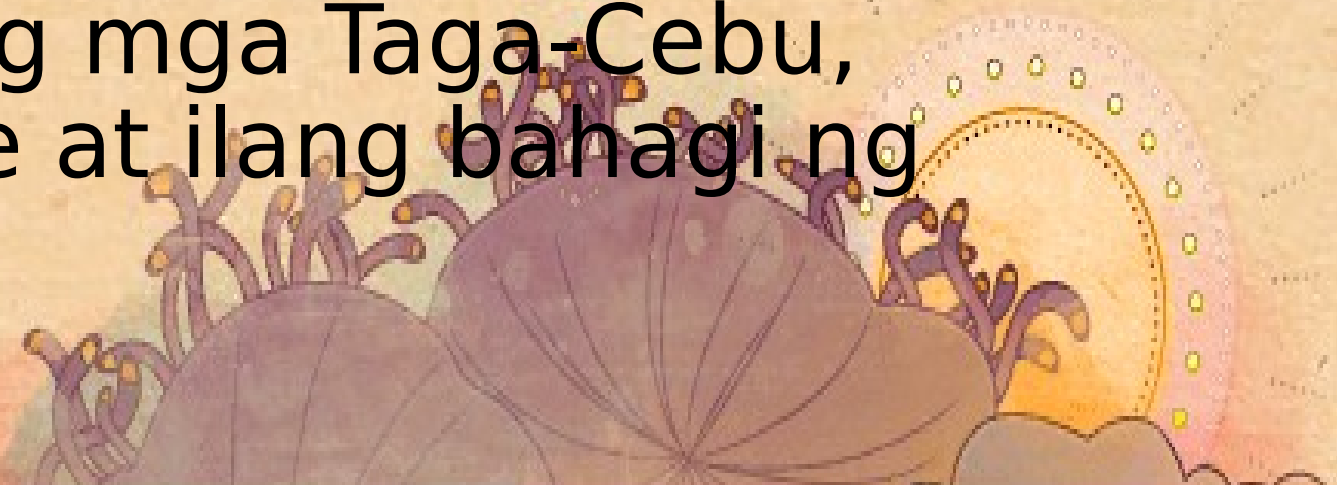
Kain na tayo- Let's eat

CEBUANO

Kilala rin sa tawag na Sugbuhanon,
Sugbuanon, Visayan, Bisayan, Binisaya,
Sebuano

Pangunahing wika ng mga Taga-Cebu,
Bohol, Negros, Leyte at ilang bahagi ng
Mindanao

CEBUANO

I love you – Gihigugma tika.

I'm in love with you. – Nahigugma ku
nimu. Goodbye- Goodbye pero maaari rin
ang “Ari

sa ku” na ang ibig sabihin ay “Aalis na
ako” o

“Mauna na ako.”

ILOCANO

Kilala rin sa tawag na Iloko.

Pangunahing wika ng mga naninirahan sa Hilagang Luzon.

Gamit sa Rehiyon 1 at 2.

ILOCANO

Ilan sa mga Salita:

Ading- nakababatang kapatid na babae o lalaki

Awan – wala

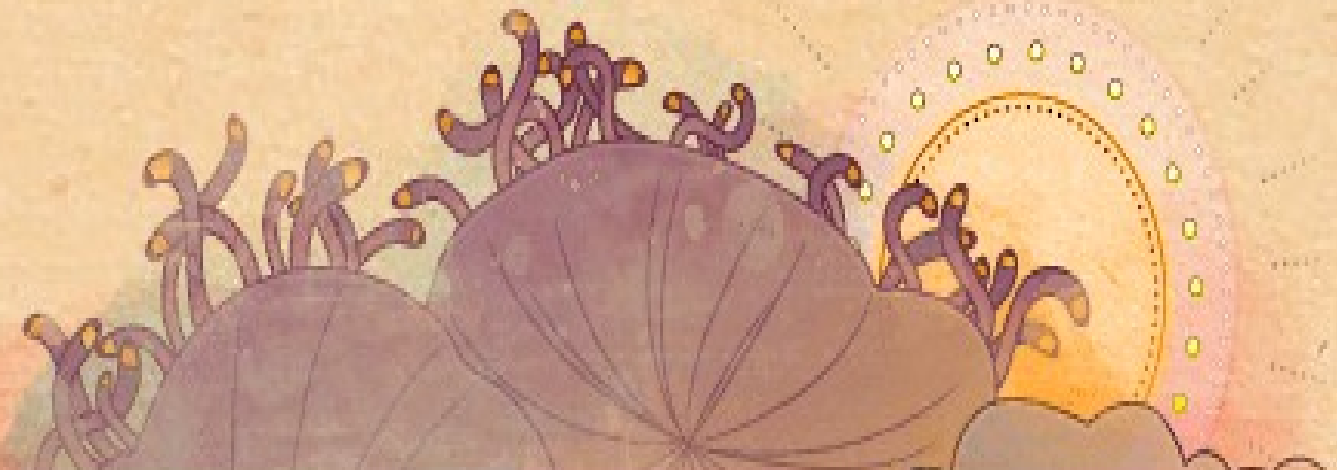
Apang-lolo o lola

Apang lakay-lolo

Apang baket- lola

Baro- boy

Mangan-kumain

ILOCANO

Naimas-masarap

Nataraki – cute

Nataengan- matanda

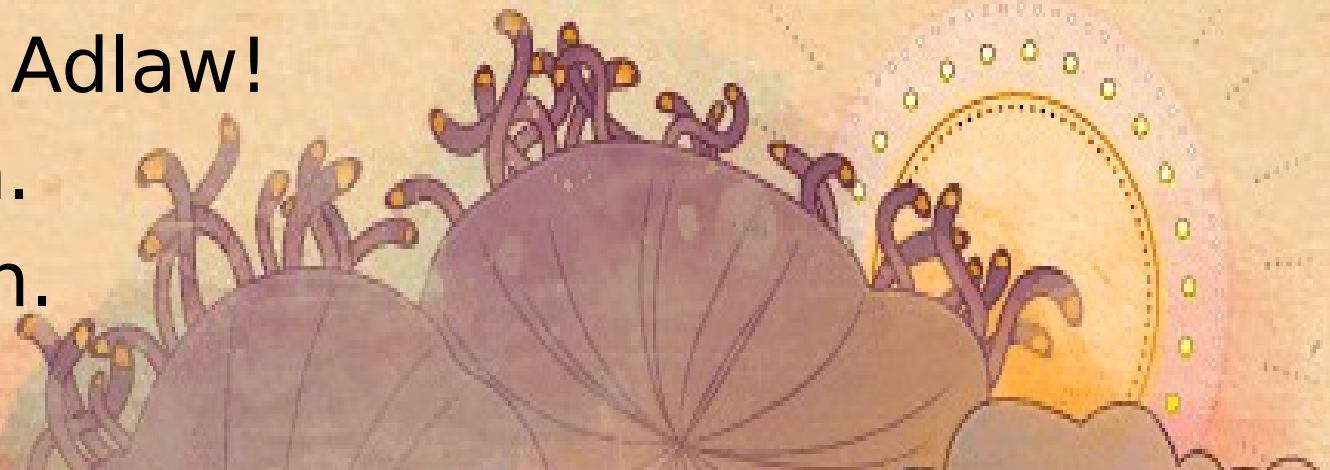
(nag)guapo – gwapo

How are You – Kumusta Ka?

Good Day – Naimbag nga Adlaw!

I Love You. – Ay-Ayaten Ka.

Goodbye. – Agpakadaakon.

PANGASINENSE

Nasasailalim sa sangay ng Malayo-Polynesian ng pamilya ng mga wikang Austronesian. Sinasalita ng higit pa sa 2 milyon ng mga taga

Pangasinan at kapansin-pansing may mga Amerikanong may kanunununuang Pangasinan.

PANGASINENSE

MGA SALITA

Good morning – Masanto's ya kabwasan

Good evening – Masantos ya labi

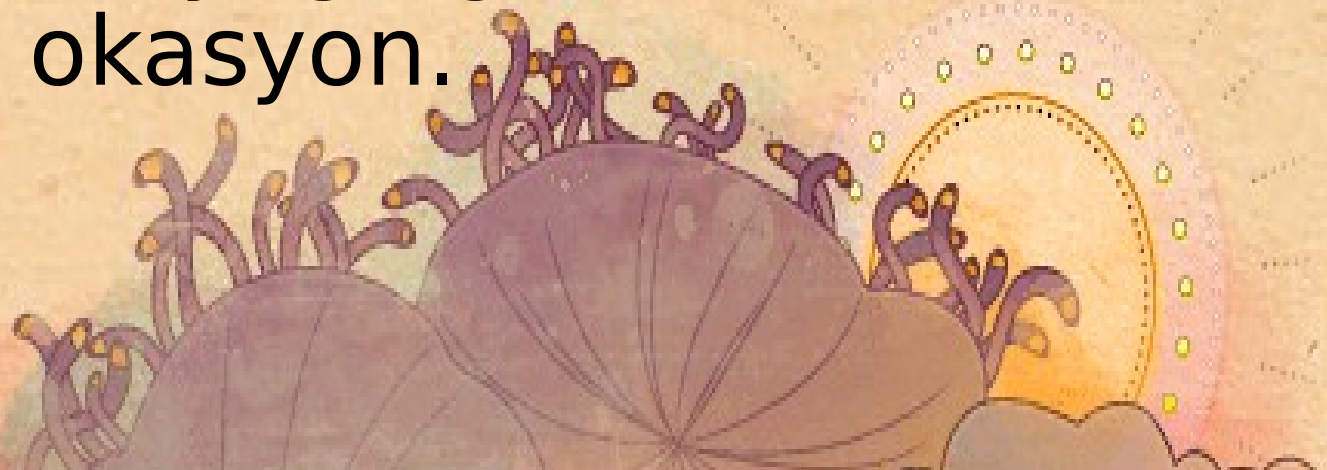
What's your name?- Anto'y ngaran mo?

I Love You – Inaro Taka

BICOLANO

Pangunahing wika ng mga naninirahan sa Timog-Silangang Luzon. Ginagamit ang wikang ito bilang midyum sa pagtuturo sa paaralan, sa pagpapahayag ng salita sa Diyos at sa iba pang okasyon.

BICOLANO

MGA SALITA

Mahal kita- Inmomootan ta ikaw

Asan ka? – Hain ka?

Umalis ka dito- Humali ka didi

Saan ka nag-aaral? – Diin ka nag-iiskwela?

Magandang Umaga/ Magandang Hapon – Marahay
na Adlaw.

KAPAMPANGAN

Wikang sinasalita sa Pampanga,
Tarlac at Bataan.

Gayundin sa ilang parte ng
Bulacan, Nueva Ecija at sa mga
Aeta ng Zambales.

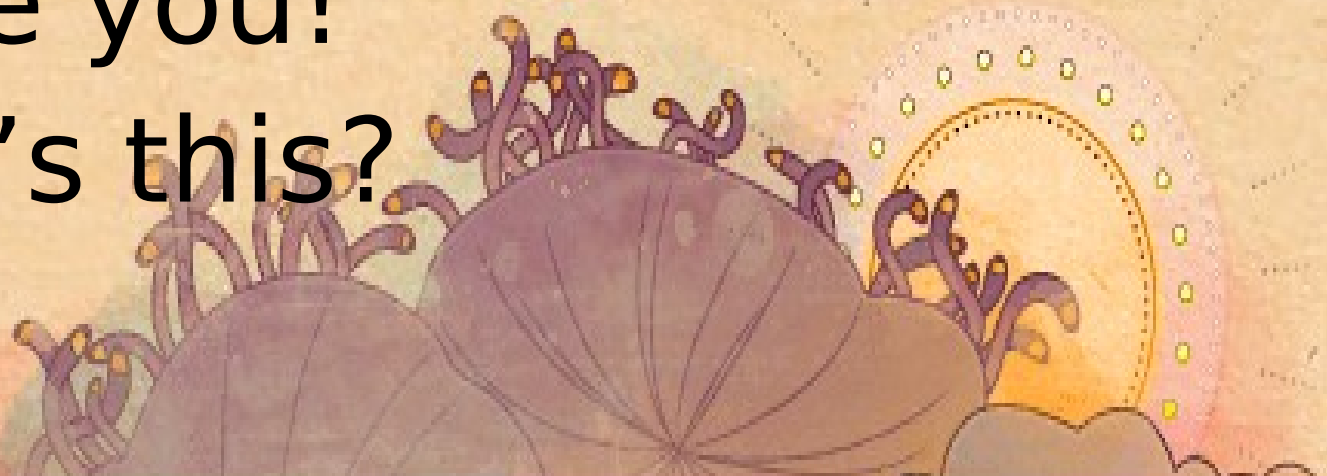
KAPAMPANGAN

Kaluguran daka – I love you.

Edaka burining mawala. – I don't want to lose you.

Buri Daka! – I like you!

Nanu ini? – what's this?

HILIGAYNON

Tumutukoy sa wika na may kaugnayan sa
Negros Occidental, Bacolod, Iloilo at Capiz.
Kilala rin sa tawag na Ilonggo. Ginagamit
din

sa mga grupo ng isla sa Panay at Capiz,
Antique, Aklan, Guimaras, at mga parte ng
Mindanao.

HILIGAYNON

Nagakadlaw na siya. – Tumatawa na siya.
Kaon ka na sang kan-on- kumain ka ng
kanin!

Diin ka makadto- Saan ka pupunta?

Bakal!- Pabili!

Palangga ta ka- Mahal kita.

WARAY

Tinutukoy din bilang Winaray o L(in)eyte-Samaranon) ay isang wika sa mga lalawigan ng Samar, Hilagang Samar, Silangang Samar, Leyte (silangang bahagi) at Biliran. Binubuo ng Waray, Waray Sorsogon at Masbate Soraogon. Bisakol ang tawag sa mga wikang Waray Soesogon at Masbate Soraogon dahil komplementaryo sila ng mga wikang Bisaya at Bikolano.

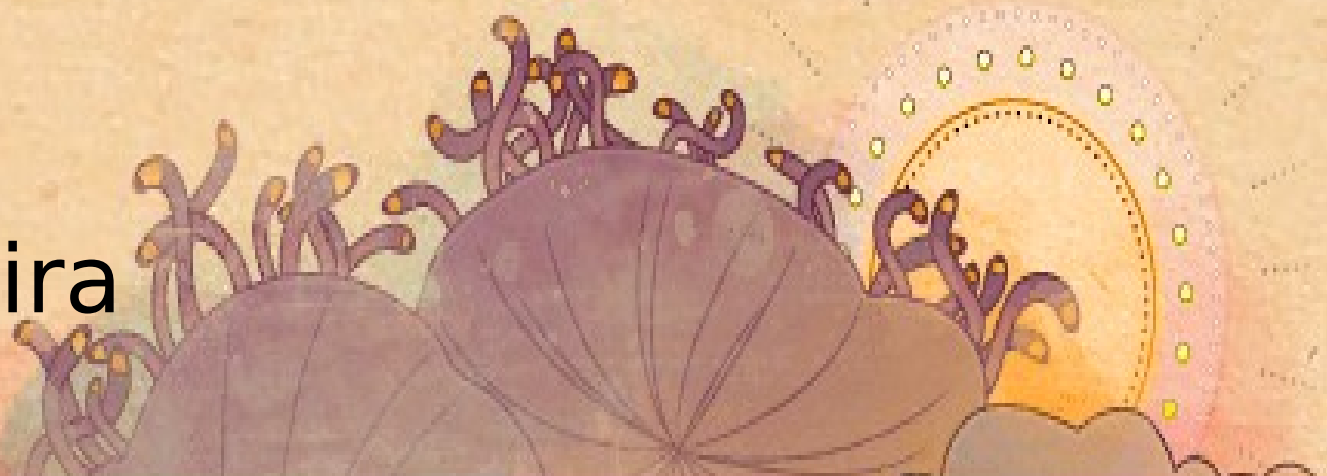

WARAY

Mahal kita – Hinihigugma ko ikaw o
Ginhihigugma ko ikaw o Pina-ura ta ikaw.

Tagasaan ka? – Taga diin ka o Taga nga- in
ka?

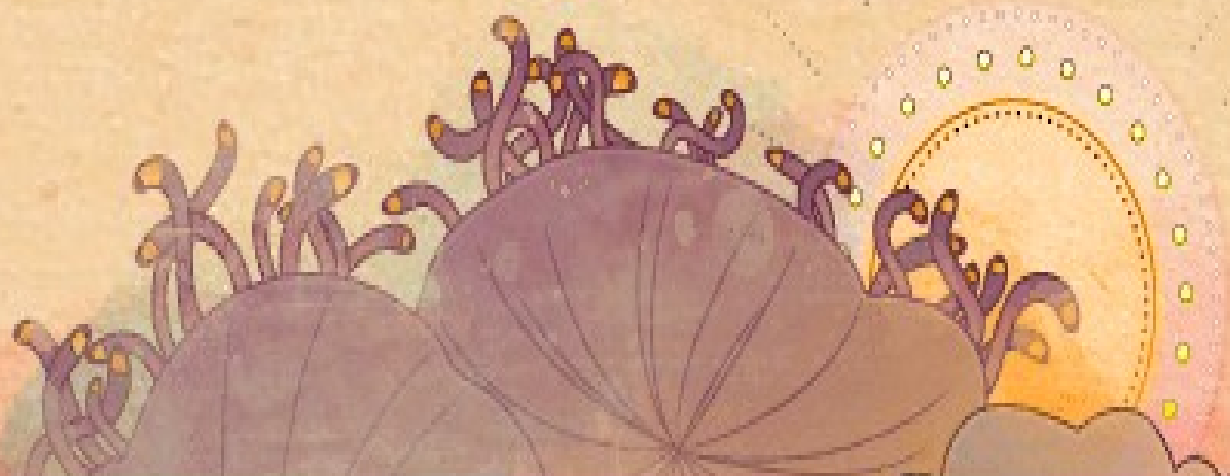
Magkano ito? – Tag pira

MARANAO

Pangunahing wika ng mga taga-Mindanao,
Lanao del Norte at Lanao del Sur

Tinatawag ring Ranao at Maranaw

MARANAO

Good Morning!

Good Evening!

Welcome! (to greet
someone)

How Are You?

I'm Fine, Thanks!

And You?

Good

Thank You (Very Much)!

I Missed You So Much!

Mapiya kapipita

Mapiya gagawi-i

Bolos ka!

Antona-a i masosowa a ka

Mapiya, Salamat

Seka?

Mapiya

Madakel a salamat

Inikadali aken seka!

TAUSUG

Pangunahing wika ng mga taga-Jolo, Sulu Archipelago, Palawan Island, Basilan Island, Zamboanga City

Tinatawag ring Taw Sug, Sulu, Suluk, Tausog, Moro Joloano, Jolohano, Sinug Tausug

TAUSUG

Kalasakan ta kaw-I love you

Assalamu Alaikum- Good Night

Marayaw maynaat: Good morning

Marayaw mahapun: Good afternoon

Marayaw dum: Good evening

Kamayah: Take care

Kamayah daran / Ayad ayad daran: Take care always

Maunu unu na kaw?: How are you?

MAGUINDANO

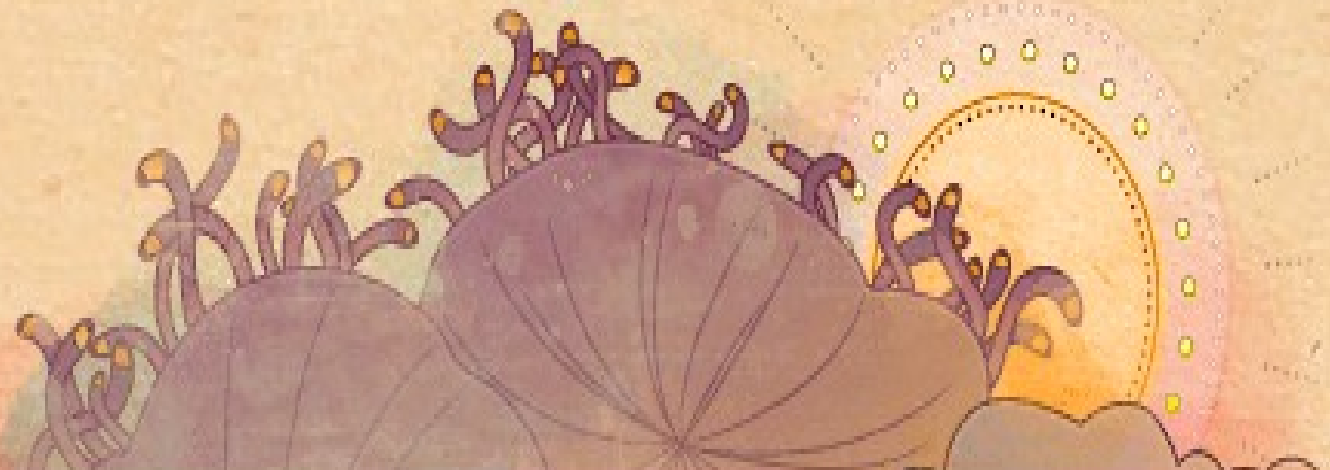
Pangunahing wika ng mga taga-Maguindanao,
North Cotabato, Sultan Kudarat, at Zamboanga
del Sur, Bukidnon

Tinatawag ring Magindanaon, Magindanaw

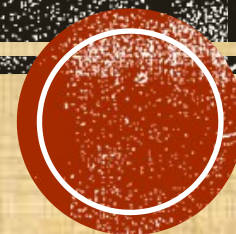
MAGUINDANO

Assalamu Alaikum- Tao po
Endew Kanu Pegkaleben- Saan Kayo Nakatira
Kalinian Ko Seka- I love You

LINGUA FRANCA NG PILIPINAS

LINGUA FRANCA

- Ang “*lingua franca*” ay tumutukoy sa wikang ginagamit ng dalawang taong magkaiba ng unang wika upang magkaunawaan. Halimbawa, Filipino ang ginagamit ng isang Cebuano kapag nakikipag-usap sa isang Bikolano.

LINGUA FRANCA

▪ Ayon kina **Rubin et al., (2002)**, hinahati ang “*lingua franca*” ng Pilipinas sa dalawang uri: **rehiyonal** at **Pambansa**. Ang ilan sa mga principal na rehiyonal na “*lingua franca*” ng Pilipinas ay ang mga sumusunod: **Ilocano** (ginagamit sa Hilagang Luzon), **Cebuano** (ginagamit sa Visayas at Mindanao), **Hiligaynon** (ginagamit sa Kanlurang Visayas), **Tausug** (ginagamit sa Sulu at Tawi-Tawi), **Tagalog** (ginagamit sa Katagalugan).

LINGUA FRANCA

▪ Ayon naman kina **Paz, et al., (2003)**, lahat ng tao ay may unang wikang kinagisnan at natutuhan pero sa panahon ngayon na madali nang makarating sa iba't ibang lugar, malamang na marami sa atin ay mayroong pangalawa, pangatlo o pang-apat na wikang ginagamit sa iba't ibang pagkakataon sa pang-araw-araw nating buhay. Ang Pilipinas ay isang bansang may napakaraming wika kaya bihira na ang Pilipinong monolingguwal. Kung hindi siya bilingguwal sa unang wika at ibang wika sa Pilipinas, multilingguwal siya sa mga wikang ito at Ingles.

